

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ: Практика викладання фахових дисциплін

II. Цикл професійної підготовки.

2.1. Дисципліни нормативної підготовки

ВИКЛАДАЧ:

Вишенська І.Г., кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри екології

e-mail: vyshenska@ukma.edu.ua

ЗАГАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ: 3 кредити ЕКТС

Заняття в аудиторії: 22 год. (11 практичних занять по 2 академічні години)

Самостійна робота слухачів курсу: 68 год.

АНОТАЦІЯ

У курсі надається методична та практична підготовка до викладання фахових дисциплін у вищій школі. На основі сучасних методологічних засад викладання будуть розглянуті практичні аспекти розробки і проведення різних типів навчальної роботи: лекцій, семінарських, лабораторних і практичних занять. Окрема увага буде приділена видам і формам проведення контролю знань студентів. Аспіранти навчатимуться розробляти навчально-методичні матеріали для фахового курсу.

Курс передбачає проведення занять в інтерактивному форматі.

Очікуваний результат курсу – опанування аспірантами методики і практичних підходів до викладання фахових дисциплін та підготовка індивідуального навчально-методичного комплексу (НМК) фахової дисципліни.

МЕТА КУРСУ

опанування аспірантами методики і практичних підходів до викладання фахових дисциплін в ВНЗ України, типовою структурою навчально-методичної документації.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
Володіти алгоритмами проведення аудиторних занять різного типу. Демонструвати вміння оцінювати результати навчання за визначеними критеріями та зразками виконання. Моделювати навчальні події і форми аудиторної роботи у відповідності до очікуваних навчальних результатів. Демонструвати здатність розроблювати навчальні події,	Підготовка плану проведення занять і навчальних матеріалів Формування звітності про оцінювання	Індивідуальний план проведення занять Підсумковий звіт про проведення практики

які залучають до активного діалогічного навчання.		
Координувати самостійну роботу слухачів курсу; вести ефективну комунікацію із учасниками курсу. Демонструвати і обстоювати принципи академічної доброчесності і високої академічної культури.	Практика проведення занять (не менше 7 аудиторних занять по 2 год. з навчальних дисциплін за фаховим спрямуванням)	Індивідуальний план проведення занять Підсумковий звіт про проведення практики
Уміння формулювати професійне педагогічне самовизначення і розвивати власну педагогічну культуру.	Колегіальне обговорення і оцінювання результатів практики	Заповнена форма самооцінювання

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
Вміння вибрати найбільш ефективні методологічні підходи та розробити схему практичних занять по курсу	Індивідуальна і групова методична та практична підготовка до здійснення дисертаційного дослідження та викладу його результатів. Використання методів “blended learning”	Індивідуальне завдання Презентація Поточний контроль шляхом колегіального оцінювання (peer-assessment).
Отримання знань щодо підготовки навчальної програми спеціалізованого професійного курсу	Індивідуальна і групова робота, дискусійне обговорення. Використання методів “blended learning”	Індивідуальне завдання Презентація Поточний контроль шляхом колегіального оцінювання (peer-assessment).
Вміння провести порівняння різних дидактичних практик та вибрати та застосовувати відповідні техніки для проведення аудиторних занять.	Індивідуальна і групова робота, дискусійне обговорення. Використання методів “blended learning”	Індивідуальне завдання Презентація Поточний контроль шляхом колегіального оцінювання (peer-assessment).
Вміння провести аналіз успішності студентів курсу	Індивідуальна і групова робота, дискусійне обговорення	Індивідуальне завдання Поточний контроль шляхом колегіального оцінювання (peer-assessment).
Розробити макет навчально-методичного комплексу фахової дисципліни	Підготовка матеріалів відповідності до вимог у	Індивідуальне завдання рукопис Підсумковий звіт про проведення практики Підсумковий контроль

ЗМІСТ КУРСУ

Вступне слово

Курс надає знання щодо сучасних знань про дидактику підготовки кадрів вищої кваліфікації у ВНЗ; розкриває основні концепції теорії та методики викладання навчальних дисциплін у системі вищої екологічної освіти. Аспіранти будуть знайомитись з особливостями різних видів навчальної роботи та практичних підходів до них.

Дуже важливим є вміння встановлення мети та завдань навчального курсу, раціонального планування графіка занять та дотримання студентами принципів академічної доброчесності.

Курс викладається в інтерактивній формі, має практичне спрямування. Окрему увагу буде приділено особливостям підготовки навчально-методичних матеріалів.

Тематичний план

№ з/п	Теми занять	Кількість годин
Практика 1.	Нормативна база щодо вищої освіти в Україні. Нормативні документи: Закон України Про освіту від 05.09.2017 № 2145-VIII (Редакція станом на 02.04.2020), Закон України "Про вищу освіту" № 392-IX від 18.12.2019 (Редакція від 18.03.2020), рекомендаційні матеріали МОН України.	2 год.
Практика 2.	Педагогіка вищої школи. Структура вищої освіти. Освітні рівні. Освітньо-кваліфікаційні рівні. Документи про вищу освіту. Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих навчальних закладах. Європейська кредитно-трансферна система (ECTS). Інтеграція України в європейський освітній простір.	4 год.
Практика 3.	Організація навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах. Поняття, зміст та основні завдання навчально-виховного процесу у вищих навчальних закладах. Науково-методичне та інформаційне забезпечення навчального процесу. <i>Індивідуальне завдання 1: підготовка навчальної програми спеціалізованого професійного курсу</i>	4 год.
Практика 4.	Методика підготовки і проведення занять. <i>Індивідуальне завдання 2: підготовка робочого плану проведення одного з видів занять: лекції, семінару, практичної роботи.</i>	6 год.
Практика 5.	Методика контролю навчальної діяльності студентів. Принципи організації, види та форми контролю в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Основні форми поточного контролю знань студентів. <i>Індивідуальне завдання 3: підготовка одного з видів поточного або підсумкового контролю знань студентів з фахової дисципліни.</i>	4 год.
ЗАЛІК	Презентація пакету навчально-методичного комплексу дисципліни	2 год.

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Робота на практичному занятті	11	2	22
Індивідуальне завдання	3	16	48
Залік	1	30	30
Разом			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності студента за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Доповідь (презентація)	18	Доповідь підготовлена і виголошена вчасно, з максимальним використанням рекомендованої літератури. Доповідь структурована, логічна, послідовна; містить елементи проблемного підходу. Доповідач демонструє володіння матеріалом і здатність відповісти на запитання аудиторії.
	10-17	Доповідь підготовлена і виголошена вчасно, але без дотримання тих чи тих вимог, викладених вище.
	1-9	Доповідь підготовлена із запізненням та/або містить прогалини та помилкові твердження. Доповідач не демонструє належної підготовки та/або не готовий відповідати на змістовні запитання.
Участь в обговоренні доповідей	1	Аспірант бере участь у конференції як дискусант.
	2	Аспірант задає змістовні запитання, висловлює аргументовані зауваження, бере участь у дискусії.
Іспит (Презентація макету власного дисертаційного проекту)	38	Робота демонструє належний рівень знань і розуміння теми, знайомство із основними тенденціями у розвитку сучасної університетської філософії, виявляє аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення, мовно-стилістичну досконалість. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	20-37	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє достатню обізнаність із основними тенденціями у розвитку сучасної університетської філософії. Виклад має логічний і послідовний характер, однак у тексті наявні певні фактографічні неточності чи мовно-стилістичні недоліки. Окремим частинам викладу бракує

		аналітичного характеру.
	1-19	Роботу виконано і подано вчасно. Автор демонструє достатню обізнаність з матеріалом, однак роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Робота містить фактографічні неточності та/або необґрунтовані судження. Текст вирізняється значними мовно-стилістичними недоліками.
	0	Завдання не виконане у визначений викладачем термін або містить плагіат.

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Іспит	Залік	
91 – 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81 – 90	Добре		B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)
66 – 70			D (задовільно)
60 – 65	Задовільно		E (достатньо)
30 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)
1 – 29			F (неприйнятно – з обов’язковим повторним курсом)

Мінімальний пороговий рівень оцінки за роботу в семестрі (допуск до екзамену) складає 30 балів. **У разі отримання оцінки «неприйнятно»** (нижче 29 балів) студент зобов'язаний повторно вивчити дисципліну. У разі отримання оцінки «незадовільно» студент має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише «достатньо». Замість перескладання комісії студент може обрати повторне вивчення дисципліни.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про Академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року)

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normativna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iakosti-osvitnoi-diialnosti-ta-iakosti-vyshchoi-osvity/71-normativni-dokumenty

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Рекомендовані посібники

1. Гладуш В.А., Лисенко Г.І. Педагогіка вищої школи: теорія, практика, історія. Навчальний посібник. – Дніпропетровськ: «Роял Принт», 2014. – 417 с.
2. Болонская декларация. Совместная декларация министров образования Европы Болонья, 19 июня 1999 года.
3. Михайличенко О. В. Методика викладання суспільних дисциплін у вищій школі: Навчальний посібник / Вид. друге. Доп. та перероблене.. – Суми, СумДПУ, 2009. – 122 с. Рекомендовано МОН України як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів.
4. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. - К.: ЧП, 2007. - 211 с.
5. Авдеєнко А.П. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів /А.П.Авдеєнко, Л.В.Дементій, О.Є.Поляков / Проблеми освіти. - К. - 2001. - Вип. 24. – С. 108-111.
6. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти в Україні: Історія, Теорія: Підручник.– К.:Либідь, 1998.– 560 с.
7. Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів.- К.: Либідь, 2005. – 252 с.
8. Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб. / С.С.Вітвицька. - К. : Центр навчальної л-ри, 2003. - 320 с.
9. Вітвицька, С. С. Практикум з педагогіки вищої школи : навч. посіб. / С.С. Вітвицька. - К. : Центр навчальної л-ри, 2005. - 398 с .
10. Застосування телекомунікаційних засобів у навчальному процесі (психолого-педагогічні аспекти): навчально-методичний посібник / авт. кол.; за ред. М.Л. Смульсон. – К.: Педагогічна думка, 2008. - 256 с.
11. Зеленський К.В. Рейтинг як форма індивідуального підходу до всебічного розвитку особистості / К.В.Зеленський, В.І.Козак, О.В.Синишин; /Нові технології навчання. -К. - 2001. - Вип. 30. – С. 166-170
12. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи. - К.: Знання, 2009. - 387 с.
13. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник. - К.: Знання., 2005. – 485 с.
14. Мистецтво бути викладачем: Практ. посіб. / А. Брінклі, Б. Десанте, М. Флегм та ін. За ред. О.І. Сидоренка. – К.: Навчально-методичний центр „Консорціум із досконалення менеджмент-освіти в Україні”. – 2003. – 144 с.

15. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / В. Л. Ортинський ; М-во освіти і науки України, Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
16. Ярошук Л.Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: Навчальний посібник. – Луцьк, 2010. – 308с.
17. Авдєєнко А.П. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів /А.П.Авдєєнко, Л.В.Дементій, О.Є.Поляков / Проблеми освіти. - К. - 2001. - Вип. 24. – С. 108-111.
18. Уліщенко, Андрій. Розвиток креативних якостей педагога в системі підвищення кваліфікації // Освіта і управління. - 2009. - № 1. - С. 126-130.

Рекомендовані електронні ресурси

1. Закон України Про освіту від 05.09.2017 № 2145-VIII (Редакція станом на 02.04.2020). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
2. 2. Закон України "Про вищу освіту" № 392-IX від 18.12.2019 (Редакція від 18.03.2020). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Національний стандарт України Інформація та документація Звіти у сфері науки і техніки Структура та правила оформлювання ДСТУ 3008:2015.- Режим доступу: http://www.knmu.kharkov.ua/attachments/3659_3008-2015.PDF

Затверджено на засіданні кафедри екології НаУКМА
03 вересня 2019 р. (протокол № 5)